

Hel'pianske zvesti

ROČNÍK V.

ČÍSLO 2 - JÚN 2015

Vážení spoluobčania, je pre mňa veľkou ctou Vás všetkých pozvať na jubilejný 50. ročník Horehronských dní spevu a tanca v Helpe, ktorý sa koná pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku.

Obec Hel'pa venovala príprave jubilejného ročníka veľkú pozornosť. Zrealizovali sme stavebné úpravy v areáli amfiteátra, nový ochranný náter dostala aj samotná konštrukcia amfiteátra.

S láskavým dovolením pána farára vdp. ThLic. Vladimíra Vojtašáka budeme mať možnosť nahliadnuť do „starej fary“. V tomto historickom priestore sme pre Vás pripravili výstavu fotografií vdp. Michala Čaneckého, na ktorých sa možno mnohí z Vás spoznajú. V spolupráci s Horehronským múzeom v Brezne a Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici bude pripravená prehliadka exponátov súvisiacich s bohatou kultúrnou minulosťou Horehronia a Slovenska. Na dvore „starej fary“ bude inštalovaná tradičná kúdelná izba, ako aj praktická prezentácia ľudových umelcov. Ďalšia výstava je pripravená v priestore drevenice v areáli amfiteátra, kde nájdete Horehronie očami Karola Plicku.

Programovo sa v 50. ročníku Horehronských dní spevu a tanca vrátíme do minulosti. Spolu so Stredoslovenským osvetovým strediskom Banská Bystrica sme pripravili program, v ktorom dominujú horehronské folklórne súbory tak, ako to bolo pri založení festivalu. To, že „Tota Hel'pa“ a folklór spolu úzko súvisia budete vidieť, počuť, ale aj cítiť v piatkovom programe, počas ktorého folklórny súbor Hel'pan oslavuje 90 rokov svojho vzniku. Tento program bude

zachytený Slovenskou televíziou a v jeho závere budú ocenení tí, ktorí sa významne podieľali na bohatej histórii FS Hel'pan. Za pozornosť určite stoja aj ostatné súbory, ktoré na jubilejnom ročníku v Helpe vystúpia.

Tohtoročnou novinkou na festivale bude spojenie gurmánstva a folklóru.

Svoju kuchárske zručnosti si môžete overiť v nedeľu dopoludnia na námestí našej obce v súťaži „Majstrovstvá horehronských obcí vo varení a jedení bryndzových halušiek“.

Osobne som presvedčený, že zo strany obce sme na Horehronské dni spevu a tanca dôstojne pripravení. Dušu obce však tvoria jej obyvatelia, preto mi dovoľte všetkých Vás poprosiť, aby sme v Helpe spoločne vytvorili prostredie plné dobrej nálady, ľudskosti, tolerantnosti, a takýmto spôsobom privítali všetkých hostí, ktorí k nám v čase festivalu zavítajú.

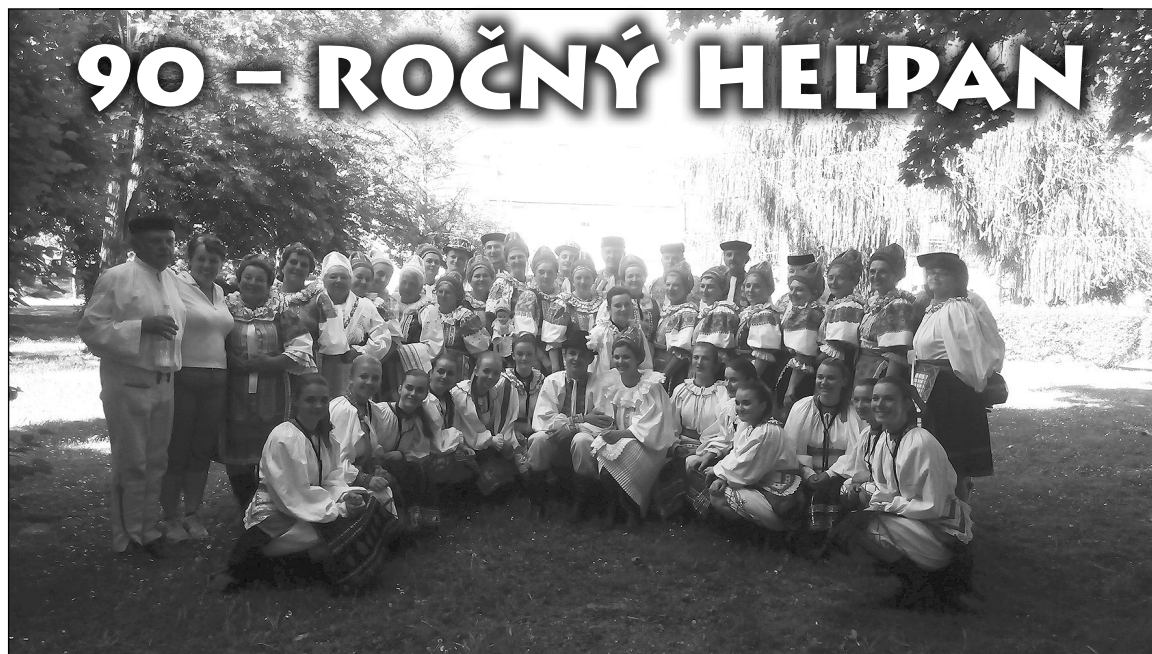
V tejto súvislosti chcem poprosiť obyvateľov Burkovanej ulice, aby si vyzdobili okná svojich rodinných domov tak, ako sme na to boli zvyknutí v minulosti. Musím s hrdosťou zdôrazniť, že máme čo „svetu“ ukázať.

V neposlednom rade budú potrebné malé dopravné obmedzenia, ktoré si vyžadujú zvýšenú toleranciu z Vašej strany, už teraz Vám ďakujem za pochopenie.

Verím, že spoločnými silami vytvoríme pre všetkých hostí, účinkujúcich, ako aj pre nás samých dôstojnú prezentáciu našej bohatej kultúry tak, aby jubilejný 50. ročník Horehronských dní spevu a tanca v Helpe zostal v našich myšliach zapísaný ako výnimočný.

S úctou

Peter Hyriak, starosta obce

90 – ROČNÝ HEL'PAN

Folklórna skupina Hel'pan datuje svoj vznik do roku 1925, kedy už pod týmto názvom účinkovala na Prvom národopisnom dni v Turčianskom Sv. Martine. Prvé kroky však už absolvovala v roku 1923 vo Vysokých Tatrách pod vedením prof. Karola Plicku. Zakladateľmi a organizátormi folklórnej skupiny boli manželka Július a Irena Herchlovci a neskôr sa k obetavej dvojici pripojil i Augustín Sopko. Toto dobre zohraté trio viedlo folklórnu skupinu takmer dve desaťročia a od ich vedením a za výdatnej spolupráce Karola Plicku dosahovala skupina veľmi dobré výsledky. V roku 1926 skupina vystúpila na Sokolskom zlete v Banskej Bystrici, v roku 1927 v Tatranskej Lomnici, kde

získala striebornú medailu, v tom istom roku účinkovala i v Prahe. V roku 1928 vo Viedni, Košiciach – celkom päťkrát v rôznych mestách na Slovensku.

19. 8. 1928 prof. Karol Plicka s manželkou nakrúca dokumentárny film „Za slovenským ľudom“, kde účinkuje i hel'pianska mládež. Rok 1933 je pre folklórnu skupinu z Hel'py pamätný tým, že mala popredné miesto pri účinkovaní vo filme Zem spieva. Toto tvorivé obdobie môžeme datovať až do roku 1941. Ťažké obdobie II. svetovej vojny znamená roky stagnácie folklórnej skupiny. K životu skupinu prebudilo nahrávanie v Čs. rozhlasu Brno v roku 1948. Ďalšími obetavými organizátormi boli Ondrej Strapko, ktorý okrem folklórnej

zložky založil i tanečno-spevácko-tanburášsky súbor a pri Zimnej škole poľnohospodárskej mládeže dievčenskú speváčku a tanečnú skupinu a Michal Ďurica Džuvik.

Folklórna skupina sa podieľala na tvorbe rozhlasovej relácie „Klenotnica ľudovej hudby“, prispela i na Gramoalbum Pohronie, účinkovala niekoľko krát v cykle štúdia Čs. rozhlasu Banská Bystrica „Hrajteže mi, hrajteže“.

Veľa rokov viedla skupinu pani Mária Mešťanová, ktorá vytvorila mnohé úspešné hudobno-tanečné a zvykoslavné pásma.

Kolektív folklórnej skupiny Hel'pan za 90 rokov činnosti uskutočnil stovky vystúpení doma v Helpe, v blízkom

i vzdialenejšom okolí i za hranicami Slovenska. Pravidelne účinkuje na súťažných prehliadkach, na ktorých získal množstvo ocenení, každoročne sa predstaví na Horehronských dňoch spevu a tanca v Helpe, reprezentuje svoju obec a región Horehronia na folklórnych festivaloch vo Východnej, Detve a mnohých ďalších.

V súčasnosti pracuje Hel'pan pod vedením Zuzany Štúberovej, Lukáča Kukulu a Anny Fedorovej. /čerpané z archívnych zdrojov OcÚ/.

Na 50. ročníku HDSaT budú členovia účinkovať v profilovom programe Tota Hel'pa. Od januára prebiehajú intenzívne skúšky každý piatok a pripravuje sa program, ktorý bude predstavovať tradičné rodinné zvykoslovie Hel'py – od narodenia až po svadbu. Režijne program pripravujú v úzkej spolupráci s našimi obyvateľmi Ján Jankov a Táňa Salajová. V programe budú účinkovať všetky vekové kategórie našich obyvateľov. Veľmi sa tešíme tomu, že sa na vystúpení budú podieľať aj členovia ďalšej našej folklórnej obce – FS Priehyba.

Pravidelné nácviky prinášajú už aj prvé úspechy a verejné vystúpenia. Účast na súťaži folklórnych súborov okresu Brezno a umiestnenie sa v striebornom pásme s cenou poroty za spevácke výkony, účinkovanie počas Dní obce Závadka nad Hronom, na 19. ročníku Podjavoriských folklórnych slávnostiach v Pliešovciach, dodávajú členom veľkú chuť do ďalšej práce. Odmenou za ich snaženie je aj to, že sú zaradení do programov na vystúpenia vo Východnej a v Detve. /MK/

Zo 6. zasadnutia obecného zastupiteľstva

Šieste zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Helpe sa konalo 7. mája 2015 v zasadacej miestnosti obecného úradu. Zúčastnili sa ho všetci 9 poslanci, starosta, pracovníci úradu a hostia p. Juraj Mak a Ing. Jozef Ďurica. Navrhnutý aj schválený program mal 9 bodov. Na zasadnutí poslanci OZ

VZALI NA VEDOMIE

- **informácie starostu** o prípravách 50. roč. HD-SaT, stav areálu amfiteátra a práce ktoré prebiehajú. Sú zvýšené náklady na rekonštrukciu, technológiu výberu náterov, premostenie hľadiska, energetické kanály, výstavbu zvukových veží. Ďalej informoval o rozmiestnení stánkov a pláne zachytných parkovísk.
- o cenovej ponuke na bezbariérový prístup k zdravotnému stredisku
- o stave starej fary, v ktorej sa robia úpravy, aby mohli v nej byť inštalované cez HDSaT výstavy Horehronského múzea v Brezne aj Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici a pamätná izba Vdp. deka- na Michala Čaneckého
- o pripravených štúdiách ohľadom rekonštrukcie budovy obecného úradu a prístavby spoločenských priestorov. Dohodne s architektmi, aby prišli svoje vízie odprezentovať na zasadnutie OZ.
- **informáciu kontrolórky** obce Ing. Berákovéj o výberovom konaní na post kontrolóra obce do no- vého funkčného obdobia
- **informáciu poslanca** Málika ohľadom zmeny dopravného značenia, ktoré bolo schválené ešte v r. 2015 a dopravný inžinier ho nedovolí zmeniť.
- **výročnú správu** Helpianskych zvestí za r. 2014, ktorú preložila poslankyňa Fedorová

PREROKOVALI

- návrh Juraja Maka, člena Združenia technických športov (ZTŠ) v Helpe, ktorý informoval o zámere

postaviť chatu za Trnám, ale potrebujú vysporiadať pozemok. Starosta sa vyjadril, že pozemok patrí Urbárnej a pasienkovej spoločnosti v Helpe. J. Kukuľa navrhol, aby starosta zvolal stretnutie dotknutých organizácií s tým, aby sa pomohlo ZTŠ pozemok pod chatu vybaviť.

- žiadosť p. Jozefa Kukuľu z ulice Školská 598/5 o odkúpenie pozemku KN 1855 vo výmere 4m2
- návrh poslanca Jána Kukuľu o slávnostnom otvorení priestorov starej fary
- návrh starostu, že pri tejto príležitosti by mali byť ocenení ľudia, ktorí stáli pri zrode HDSaT
- žiadosť nájomcov posilňovne o finančný príspevok na dofinancovanie jej rekonštrukcie. Poslanci po rozprave odporučili, aby sa najprv zaregistrovali v športovom klube. Musia mať tiež jasnú predstavu o financovaní svojich aktivít a informovať o tom tak športový klub ako aj obecný úrad.
- požiadavku občanov o rozmiestnenie odpadových košov na Burkovanej, ktorú predložil poslanec Kysucký
- návrh poslanca Dr. Babelu opraviť diery na Burkovanej ulici pred Anapolisom a rozšíriť kamerový systém v obci
- návrh poslankyne Mgr. Hyriakovej o potrebe opravy Farskej ulice, kde padá cesta, nakoľko sú podkopané svahy. Skonštatovala, že kontajnery na obnosené šatstvo už nie sú na výšnom konci a pri zdravotnom stredisku. Žiadala, aby boli včas zverejnené informácie, kedy sa robí zber netriedeného odpadu. Navrhla zistiť, kde zakúpili odpadové koše v Polomke. Ďalej navrhla riešiť vydávanie obedov v školskej jedálni tak, aby sa celé obedy aj s polievkou podávali deťom na samostatných podnosoch. Za občanov sa pýtala na obnovu kríža na Holom vrchu. Pýtala

sa nových pracovníkov úradu, prečo nie sú na web stránke obce, nik nevie, kto sú a čo robia.

- návrh poslanca Málika o úpravu okolia WC na námestí
- návrh poslanca Ing. Oravkina o potrebe vyriešiť nové oplatenie okolo nehnuteľností p. Lilkovéj a p. Lilka, pretože špatia námestie.
- návrh poslanca Mikuláš Kukuľa upraviť dopravné značky na ulici Čaneckého pred zdravotným strediskom. Vyjadril sa tiež k likvidácii odpadovej šachty na Murgašovej ulici pred Riapošom a pýtal sa na stav stálych zamestnancov úradu a to strojníkov a údržbárov.
- návrhy na novú redakčnú radu Helpianskych zvestí

SCHVÁLILI

- zámer na priamy predaj prebytočného majetku obce – detská preliezačka v záhrade na Školskom vršku
- zámenu obecného pozemku pre kanalizáciu v Teplici na Murgašovej ulici o výmere 482 m2 za rovnako veľký pozemok p. Janky Ďuricovej. Zámena sa uskutoční bezodplatne.
- odpredaj pozemku C KN 1855/1 diel číslo 6 vo výmere 1m2 a C KN č. 1855/1 diel č. 7 vo výmere 3m2 p. Jozefovi Kukuľovi na ulici Za školou č. 598/5 za kúpnu cenu vo výške 9,30 €
- smernicu č. 1/2015 pre verejné obstarávanie tovarov, služieb a stavebných prác
- zmenu rozpočtu na r. 2015 rozpočtovým opatrením č. 2/2015

ULOŽILI

- starostovi vyvolať stretnutie dotknutých organizácií ZTŠ a Urbárskej a pasienkovej spoločnosti v Helpe za účelom vysporiadania pozemku pod chatu v lokalite za Trnám.

spracovala Mária Fedorová

Začiatkom mája tohto roku pracovníci Okresného úradu Brezno – Odbor starostlivosti o životné prostredie vykonali obhliadku katastrálneho územia našej obce, za účelom zistenia existencie „čiernych skládok odpadov“. Zistené bolo zhromažďovanie odpadov v rozpore so zákonom o odpadoch a to v lokalitách: 1) pozdĺž poľných komunikácií vedúcich popri Hrone, popod vrch Hudákov v smere k lomu pod Hudákovom (vrátna lomu),

- 2) pozdĺž účelovej (prístupovej) komunikácie k MVE Helpa (Pod Hájnicou) a v koryte toku Hrona pod MVE,
- 3) na svahu po ľavej strane účelovej komunikácie vedúcej k družstvu „Agropohorelá“ nad potokom Hučanské,
- 4) na pozemku pri lyžiarskom vleku v lokalite „Dolinky“,
- 5) v lome na hornom konci dediny Helpa, v smere do doliny Krivúľa,
- 6) na lesnom svahu nad poľnou komunikáciou vedúcou do lokality „Za trnie“,
- 7) v lome v lokalite „Jamina“ (nad areálom družstva Agrohelf).

Vzhľadom k tejto skutočnosti bol v obec-

ČIERNE SKLÁDKY

nom rozhlase a na stránke našej obce uverejnený oznam, v ktorom starosta obce požíval našich spoluobčanov k dobrovoľníckej akcii – odstráneniu nedovolených zhromaždených odpadov – čiernych skládok.

V týchto čiernych skládkach sa našiel aj odpad, ktorého odvoz pravidelne zabezpečuje obec prostredníctvom zberných nádob. Je preto žiadajúce, že aj napriek tomu sa nájdú občania, ktorí svojou nezodpovednosťou a ľahostajnosťou prispievajú k znečisťovaniu našej prírody.

Náklady spojené s odstránením takmer 8 ton odpadu boli financované z rozpočtu obce vo výške 800 €. Nateraz máme s nelegálnymi skládkami poriadok a zameriavame sa na prevenciu výskytu ďalších čiernych skládok. Na inkriminovaných miestach sa vyvesí upozornenie, na zákaz vývozu odpadu, a taktiež budú osadené ďalšie fotopasce, aby sa predišlo vzniku alebo rozširovaniu čiernych skládok.

Týmto starosta obce Helpa ďakuje všetkým, ktorí sa v mesiaci jún zúčastnili na dobrovoľníckej akcii a svojou prítomnosťou pomohli k likvidácii čiernych skládok uložených v katastrálnom území obce Helpa.

Ďňa 03.06.2015 sa v lokalite Za trnám

zúčastnili na likvidácii skládok členky SZSP:

Anna Babelová, Helena Ďuricová, Mária Filová, Marta Hančinová, Žofia Patinová, Anna Melková a Magdaléna Melošová

Ďňa 06.06.2015 sa vykonala likvidácia skládok v lome nad Jaminou. Na odstránení sa zúčastnili:

Peter Hyriak (starosta), Milan Málik (poslanec), Ing. Milan Oravkin (poslanec), Bc. Matúš Martinec, Bc. Zuzana Tkáčiková, Ivan Kostan

za Dobrovoľný hasičský zbor Helpa: Denisa Antalová, Peter Babela, Patrik Bošela, Pavol Koreň, Marian Martinec st., Marian Martinec ml., Viktor Martinec, Stanislav Melko, Matúš Štúber, Štefan Zelenčík

za futbalový klub Helpa: Ján Babela, Mario Hlavoň, Martin Riapoš.

Likvidácia odpadu ostatných lokalít bola zabezpečená v spolupráci s aktívnymi pracovníkmi obecného úradu Helpa.

ĎAKUJEME!

Obec Helpa vypisuje súťaž o najkrajší balkón a najkrajšie priedomie v Helpe

Pravidlá súťaže:

Do súťaže sa môže zapojiť každý obyvateľ obce Helpa, bez obmedzenia veku zaslaním aktuálnej fotografie kvetmi vyzdobeného balkóna (lodžie) alebo svojho priedomia na území obce.

Súťaž prebieha v 2 kategóriách:

1. najkrajší balkón (lodžia)

2. najkrajšie priedomie

Fotografie musia byť farebné s dostatočným rozlíšením vo formáte jpg. Každá fotografia musí byť pomenovaná (adresa balkóna alebo lodžie, meno majiteľa a kontakt.)

Balkóny a priedomia budú hodnotené: Hodnotiacou komisiou

Hodnotiacimi kritériami sú:

- splnenie formálnych súťažných podmienok podľa pravidiel súťaže
- kompozícia výzdoby balkóna (lodžie) alebo priedomia
- celkový dojem

Fotografie treba poslať do **30. septembra 2015** elektronicky na adresu: maria.kemkova@helpa.sk alebo vo veľkosti 10x13 cm doniesť osobne na obecný úrad Mgr. Márii Kemkovej.

Vyhodnotené budú najviac 3 najkrajšie kvetinové výzdoby v každej kategórii. Víťazné snímky budú odmenené vecnými cenami. Taktiež budú víťazi zverejnení v Helpianskych zvestiach, na webovej stránke obce a na www.stredoslovaci.sk. Na všetky otázky týkajúce sa súťaže vám radi odpovieme na e-mailovej adrese maria.kemkova@helpa.sk, alebo telefonicky na 6700942, alebo osobne na obecnom úrade.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA HEĽPA – škola s vyučovaním regionálnej výchovy

Základná škola Heľpa v školskom roku 2013/2014 implementovala do školského vzdelávacieho programu regionálnu výchovu ako povinne voliteľný predmet. Po splnení stanovených kritérií obsiahnutých v desiatich úlohách, sme boli zaregistrovaní do celoslovenského Združenia škôl s rozšíreným vyučovaním regionálnej výchovy a ľudovej kultúry. Aby škola získala akreditáciu bolo potrebné splniť poslednú úlohu – pozvať už akreditovanú školu, aby preverila či jednotlivé úlohy boli reálne splnené. Bola nám pridelená Základná škola v Slovenskej Ľupči, ktorá je zakladajúcim a veľmi významným členom tohto združenia. Jej riaditeľ a zároveň predseda Združenia pedagógov zo škôl s regionálnou výchovou vybral Heľpu v deň jej hodnotenia aj ako hosťujúcu obec pracovnej porady pedagógov škôl s regionálnou výchovou z celého Slovenska.

Pedagógovia pôsobiaci v združení sa zhodli v názore, že vyučovať regionálnu výchovu ako predmet sa opiera o skutočnosť, že súčasní žiaci nepoznajú svoje rodisko, históriu svojej obce, významné osobnosti, a tak zostávajú necitliví k svoj-

mu rodisku, k prírode, škole a často i k svojej rodine. Cieľom regionálnej výchovy je oboznámiť žiakov s týmito hodnotami.

A tak, 20. mája 2015 rázovitá obec Heľpa ležiaca v údolí rieky Hron, obkolesená mohutnými hrebeňmi Nízkyh Tatier i strmým úbočím Muránskej planiny, vítala zvedavých hostí z Oravy, Trenčína, Očovej, Lučenca, Dobrej Nivy... Naši žiaci pod vedením svojich učiteľov vyobliekajú v krásnom kroji, presvedčili ľudovými piesňami, tancami, remeslami, zvykmi a tradíciami, že Heľpa si právom zaslúži byť akreditovaným členom združenia.

Poslaním učiteľa je rozvíjať vzťah žiakov k odkazu predkov, úctu k tradíciám, cit ku krásam svojho regiónu, k prírode, ľudového umeniu. A práve o toto sa snažíme na hodinách

regionálnej výchovy. Hostia sa mohli presvedčiť, že tento predmet vyučujeme netradičným, ale veľmi efektívnym a radosť i ocenenia prinášajúcim spôsobom.

Žiaci na základe záujmu a vzťahu k určitej oblasti re-

gionálnej kultúry sa vyučujú v stanovený deň a hodinu v skupinách bez ohľadu na ročník, ktorú navštevujú. Hostia sa zúčastnili priamo vyučovania. Na amfiteátri navštívili skupiny venujúce sa ľudovému tancu a ľudovému spevu. Pod amfiteátrom vyrezávali paličky mladí rezbári. Hostom vyučovacej hodiny bol pán Halaj, bývalý riaditeľ našej školy, ktorý sa v súčasnosti venuje rezbárstvu. V iných skupinách žiaci vyšívajú, tkajú, ale aj besedovali o významných osobnostiach, ktorých siločiar života sa dotkli Heľpy. Tu naše pozvanie prijala pani Fedorová, ktorá je autorkou knižky s názvom Ako išla Heľpa do sveta.

Potom už ukázali svoje kulinárske umenie mladí kuchári i pekári, vyznávači pôvodných horehronských jedál. Naši hostia si pochutili na helpianskych gulkách, haruli i grapliach. Aj tu našich žiakov učili okrem učiteľov majsterky kuchárky z Heľpy.

Počas školského roka sme zorganizovali besedy o histórii obce, zimný lucifný večer, piekli sme vianočné oblátky, varili typické helpianske jedlá, vynášali Morenu, navštívili remeselníkov, pripravili hodnotné programy a prezentácie. Boli sme úspešní v mnohých súťažiach i projektoch.

Naša škola preukázala pred zástupcami mnohých škôl, že regionálnu výchovu vyučuje kvalitne a zážitkovo. Zástupcovia Základnej školy v Slovenskej Ľupči osvedčili, že naša škola spĺňa stanovené požiadavky združenia a úspešne prešla akreditáciou. V novembri na výročnej vedeckej konferencii v Dobrej Nive slávnostne preberieme certifikát.

Alena Milanová, riaditeľka ZŠ

Mangel' u Kalmana

V 1. polovici 20. storočia sa textil, a to hlavne plátno ako najpoužívanejšia tkanina a výrobky z neho – oplecká, obrusy, plachty..., hladil pomocou tlaku na zvláštnom hľadiacom stroji, ktorý sa volá mangel'. V dedinách mali viacerí majitelia nehnuteľností malé mangle, ktoré sa obsluhovali ručne.

V Heľpe v tomto období mali u Kalmana-Skladaneho na Vyšnom konci unikátny a široko – ďaleko jedinečný mangel', ktorý poháňala voda z potoka. Tento bol vyhotovený v období po veľkom požiari okolo r. 1906 a vyrobil ho chýrny drevársky odborník a tesár Juraj Vilim – Janočko, ktorý na tú dobu už mal špeciálne nástroje aj náradie nazývané varštat – čiže stolársky pracovný stôl.

Celý mangel' bol vyrobený z bukového dreva. Mal sústavu kolies od vodného, ktoré poháňala voda po ozubené kolesá, všetko vyrobené ručne, bez akéhokoľvek klinca. Mangel' bol dlhý viac ako 9 metrov a jeden valec, na ktorý sa navíjal textil, mal dĺžku 130 cm a hrúbku 13 cm a bol postavený v priestore, ktorý sa volal mangľovňa. Voda na koleso bola dômyselne vedená cez náhon z potoka Krivúľa po ľavej strane kopčeka Brezinky vykopaným jarkom, okolo ktorého rástli vrby. Odtiaľ sa potom voda viedla drevenými žlabmi na vodné koleso a padala späť do pôvodného potoka. Voda sa do jarku odrážala len vtedy, keď sa mangľovalo, ináč tiekla vo svojom koryte.

Mangľovať sem chodili ľudia nielen z Heľpy, ale z celého Horehronia aj z Lip-tovskej Tepličky, zo Štrby alebo z Popradu. Taký to bol chýrny mangel'. A v tej dobe slúžil pre domácie aj na „sprchovanie“ počas letných prác na poli a bol aj rajom pre deti zo širokého okolia, ktoré sa tam chodievali hrať.

V roku 1964 končí história mangľa pre výstavbu nových domov, reguláciu potoka a tiež už jeho menšieho využívania, nakoľko prichádzajú na trh iné textilie a žehličky. Boli aj snahy o jeho zachránenie, ale tieto, žiaľ, neboli naplnené a tak jedinečný unikátny drevený stroj je rozobratý a nenávratne odišiel do histórie rodiny, dediny aj regiónu Horehronia.

Zo spomienok Emílie Skladanej r. Lilkovéj a Jozefa Skladaného
spracovala Mária Fedorová

DETSKÝ FOLKLÓR V OBCI

To, že v našej obci vyrastá silná generácia ľudových spevákov a tanečníkov, potvrdzujú dve súťaže, ktorých sme sa tohto roku zúčastnili. Hoci k získaniu Horehronskej valašky nám chýbal iba jeden bod, stalo sa to tým, že sme pre množstvo našich talentovaných detí museli zastupovať hneď dve školy – základnú a aj základnú umeleckú. V každej kategórii, v ktorej sme súťažili sme získali popredné umiestnenia. V kategórii mladších žiakov sme obsadili 1. miesto v kategórii sólo spev – Sára Varšová, 2. miesto duo spev – Sára Varšová a Juliana Lilková, 1. a 2. miesto v kategórii skupinového spevu. V kategórii starších žiakov sme získali 1. miesto – duo spev Lucia Paľusová a Viktória Oravkinová, 3. miesto – duo spev Dominika Klimková a Bibiana Hrončeková a 1. miesto v kategórii skupinový spev dievčat.

Tohto roku sme sa nezúčastnili kategórie – hra na hudobný nástroj. Výsledky našich spevákov ale hovoria za všetko.

Po dlhom období stagnovanie DFS Heľpančok, sme sa prihlásili aj na súťaž detského folklóru v Polomke, kde sme sa umiestnili v striebornom pásme.

Do krajskej súťaže Slávik Slovenka postúpila z okresného kola Petka Babelová.

Naše deti sa predstavili v programe DFF Kolovrátkov a budú účinkovať v troch programových blokoch počas Horehronských dní spevu a tanca. V piatok v profilovom programe Totá Heľpa, v sobotu v programe Ozývajú sa hlasy a v nedeľnom detskom programe.

Aj keď vieme, že naši malí folkloristi majú veľakrát folklóru plné zuby. Náročné skúšky s množstvom zlatých nezbedníkov sa podpisujú pod únavu všetkých. Ale odmenou sú úspechy, ktoré žnú počas svojich vystúpení. Ďakujeme všetkým rodičom, ktorí sa snažia o to, aby v deťoch rástla túžba po poznaní svojich tradícií. Ďakujeme im za to, že svoje ratolesti krásne vyfintia do krojov na vystúpenia a podporujú ich svojou prítomnosťou na verejných prehladkách a súťažiach.

/MK/

Detský spevácky zbor FELIX

Detský spevácky zbor Felix rastie. Narastá nielen počtom spevákov, ale aj skúsenosťami, absolvovanými koncertmi, a môžem povedať, že aj úrovňou. Od začiatku školského roka sme sa pripravovali na dôležitý medzník v existencii zboru, prvú súťaž. Súťažná prehliadka detských speváckych zbo-

rov Mládež spieva sa koná každý druhý rok v Banskej Bystrici a je to skvelá príležitosť spoznať ostatné detské zbory, porovnať s nimi svoje schopnosti a nábrať inšpiráciu a motiváciu do ďalšej práce. V konkurencii siedmich speváckych zborov sme dokázali osloviť a porota nás hodnotila veľmi pozitívne.

Andrea Kirschová

Z ČINNOSTI ZDRUŽENIA DÔCHODCOV...

Nový rok sme začali posedením pri hudbe a speve, spríjemnili sme si januárový večer. Vo februári bola výročná členská schôdza, kde sme zhodnotili rok 2014 a schválili sme nové aktivity pre rok 2015. Poblahoželali sme naším jubilantom. Programom nás potešili žiaci ZŠ, sestry Vilimové a náš spevokol. Hneď za tým prišli fašiangy, tam sa naše dôchodkyne zvrátili pri varení a obsluhovaní hostí. 9. mája sme dostali pozvanie do Hriňovej. Tam na Raticovom vrchu bol deň Fatimskej p. Márie. Organizátori pozvali krojované skupiny z celého Slovenska. Kostolík sa nachádzal na Hriňovských lazoch spolu s kláštorom ktorý postavili kapucíni. Po privítaní bola svätá omša a po nej každá krojovaná skupina zaspievala pieseň ku cti p. Márie. Bol to nezabudnuteľný zážitok. Nakoniec nás pohostili gulášom, koláčmi... Všade hlavne vládla výborná atmosféra.

Hneď na druhý deň 10. mája bol Deň matiek. Po vystúpení na amfiteátri sme mali malé posedenie v školskej jedálni s malým pohostením. Každá matka dostala kvietok vďaka.

Mária Pribylinová

MIESTNA KNIŽNICA INFORMUJE A POZÝVA

Miestna ľudová knižnica v Helpe sa nachádza v obecných priestoroch situovaných v strede obce (v blízkosti Základnej umeleckej školy), kde je ľahko prístupná všetkým obyvateľom. Jej základnou činnosťou je poskytovanie knižničných služieb a to výpožičné služby absenčné a prezenčné (v knižnici).

V knižničnom fonde nájdete rôznu detskú literatúru a literatúru pre dospelých, odbornú a náučnú literatúru, romány, povesti a bájky, dobrodružnú literatúru. Vybrať si môžu milovníci kuchárskeho umenia, domáci majstri, chovatelia, záhradkári, pre deti sú k dispozícii poučné encyklopédie a široký výber rozprávok.

Knižnica je rozdelená na tri časti. V hlavnej časti sú umiestnené knihy, ktoré si návštevníci môžu prezerat, čítať, robiť si výpisky priamo v priestoroch knižnice, kde majú na to vytvorený priestor. Takémuto spôsobu používania knižničných dokumentov hovoríme - prezenčné výpožičky. Druhú časť tvorí detská literatúra a literatúra pre mládež a v zadnej časti sa nachádza literatúra pre do-

spelých a odborná literatúra. Taktiež sa v tejto časti nachádzajú aj knižničné jednotky, ktoré boli do knižnice darované. Všetky knižničné zdroje sú označené a usporiadané abecedne podľa priezviska autora.

Najčastejšími návštevníkmi knižnice sú deti a mládež, ale aj dospelí, z ktorých niektorí sú čitateľmi už od jej vzniku. Čitateľom sa môže stať každý, kto má záujem a má rád knihy. Každý nový čitateľ dostane svoj preukaz, ktorý je neprenosný a slúži na zaznamenávanie požičaných kníh. Najviac požičiavaná je detská literatúra, obľúbené sú knihy so záhadami, podobne je to aj medzi dospelými, tí majú veľký záujem o detektívne knihy a beletriu.

Knižnica sa neustále rozvíja a každý rok do nej pribudnú nové knižničné jednotky, ktoré vedú k zvyšovaniu počtu čitateľov. V súčasnosti tvorí knižný fond viac ako 7 000 kníh a neustále sa rozširuje o nové tituly.

Pre verejnosť je knižnica otvorená raz týždenne, každú stredu od 12:30 do 16:00 hod. Tešíme sa na nových čitateľov!

Ing. Martina Turčinová

Spoločenská kronika

Mesiac apríl a máj 2015

Jubilanti

70. rokov

Mária Skladaná
Emília Meľošová
Františka Riapošová
Jolana Martincová
Milan Mak
Paulína Koreňová

75. rokov

Anna Bošellová
Mária Štúberová
Juraj Pribylina
Jozefína Kostanová
Juraj Riapoš
Ján Berák

Anna Maliková
Karolína Babel'ová
Mária Bošellová
Jozef Bošello

80. rokov

Mária Kukuľová
Anna Meľošová

90. rokov

Juraj Kukuľ
Pavol Babel'a

Narodení:

Nella Mária Kellemeš
Terézia Jankurová
Matej Siman
Jana Čunková

Zosnuli:

Vladimír Bošello 70 rokov
Ján Latinák 63 rokov
Mária Červienková 60 rokov
Stanislav Pribylina 45 rokov

Sobáše

Rudolf Ďurica
a Livia Hazuchová
Jaroslav Dobiš
a Mgr. Miroslava Pribylinová
Michal Laboš
a Eva Výbošťoková
Leonardo Buttaroni
a Eva Kubandová

Prihlásených: 1

Odhlásených: 15

**Počet obyvateľov k 31.5.2015
bol 2633.**